

Mark Twain: 1861 Şam Katliamı

Posted on 25/10/2014

MARK TWAIN (1835 - 1910) Amerikalı ünlü yazar. Eserleri dünyada, Ermenice de dahil olmak üzere, birçok dile tercüme edilmiştir. 1867 'de Mark Twain, henüz 32 yaşında genç bir gazeteciyken, "Sacramento Union" Gazetesinin muhabiri olarak "Quaker-City" gemisiyle, altı aylığına Avrupa yolculuğuna çıkar. Yolculuk sırasında edinmiş olduğu izlenimleri 1869'da "Ülke Dışındaki Saf insanlar" başlığı altına ayrı bir kitap halinde yayınlar. Kitabın bir çok sayfaları Türk yerleşim birimlerinin güncel yaşamına, örf ve adetlerine, buralardaki Hıristiyanların çekmekte oldukları cehennem azabına ayrılmış. Twain'in Şam (o dönemde Osmanlı sınırları içinde yer almaktaydı) hakkındaki makalesi, 1861 Şam Katliamı'na ayrılmıştır. Makalenin dikkatinize sunmakta olduğumuz bölümü, yazarın 12 ciltlik "Toplu Eserlerinin" Rusça tercümenin birinci cildinden (Moskova, "Gosizdat" yay, 1959, s. 436) alınmıştır.

HIRİSTİYANLARA YÖNELİK KORKUNÇ NEFRET

... Daha sonra bize Şam'da Türklerin 1861 'de katletmiş olduğu beş bin Hıristiyanın mezarlıklarını gösterdiler. Anlattıklarına göre şehrin dar sokaklarında günlerce kan gövdeyi götürmüş. Kadın, erkek, çocuk ayırımı yapmadan hepsini kesmişler. Ölüler günlerce sokak ortalarında kaldığı için Hıristiyan mahallelerine iğrenç kokular yayılmış.

Sağ kurtulan Hıristiyanlar can havliyle şehirden kaçmış, Müslümanların ise, ellerini "gavur köpeklerin" bedenleriyle kirletmek istememiş olmalarından dolayı, ölümler toprağa verilmemiş. Kana susamışlık Haramun ve Cebel-i Lübnan denilen dağlık bölgelerde de kendini göstermiş. Akabinde yirmi beş bin Hıristiyan daha katledilerek, malları

yağmalanmış. Şam'da ve Osmanlı İmparatorluğu'nun tamamında Hıristiyanlara yönelik korkunç bir nefret var. Ancak Rusya topraklarının namlusunu Türkler üzerine çevirirse, bunun bedelini pahalıya öderler.

Osmanlı İmparatorluğu'nu yıkılmaktan kurtarma yolunda gösterdikleri gayretlerinden dolayı İngiltere ve Fransa'nın nihayet tepki çekmesi, gönlümü biraz olsun ferahlattı. Oysa yüzyıllar boyu kötülük etmiş olan bu devlet dağılmayı çoktan hak etmektedir. Bizim için pişirilen yemeklere Müslümanların el sürmemesini, yemek yediğimiz tabakları bir daha kullanmamaları, veya su içerken murdar dudaklarımızı dokundurduğumuz mataradan su içmemeleri onuruma dokunuyor... Çinli'ler bile bende Türkler ve Araplar kadar antipati uyandırmıyor, ama her şeye rağmen ben, Ruslar onlara saldırdığında, İngiltere ile Fransa müdahalelerinin ne kadar anlamsız ve yersiz olduğunu idrak eder, ümidindeyim.